

Voorwoord	3	
Inhoudsopgave	7	
1. Emigratie naar Duitsland	9	
1.1	Inleiding	9
1.2	Het dubbelbelastingverdrag Nederland – Duitsland	10
1.3	De Europese Verordening voor Sociale Zekerheid (EG Vo. 883/2004)	11
1.4	Verblijfsrecht	12
1.5	Kiesrecht	14
1.6	Nationaliteit	15
1.7	Reisdocumenten	17
1.8	Rijbewijs	17
1.9	Invoeren van een auto in Duitsland	19
1.10	Schadeverzekeringen	19
1.11	Invoeren van huisdieren	20
1.12	Het Duits onderwijsstelsel	20
1.13	Cultuurverschillen tussen Nederland en Duitsland	28
2. Erfrecht en erfbelasting	33	
2.1	Inleiding	33
2.2	Het erfrecht	33
2.3	De Europese Erfrechtverordening	40
2.4	Het huwelijksvermogensrecht	46
2.5	De Erfbelasting	49
3. Huis huren of kopen	57	
3.1	Inleiding	57
3.2	Huis huren	57
3.3	Huis kopen	60
3.4	Woordenlijst	77
4. Arbeidsrecht	81	
4.1	Inleiding	81
4.2	Het Nederlandse arbeidsrecht in vogelvlucht	81
4.3	Het Duitse arbeidsrecht in vogelvlucht	86
4.4	Arbeidsrecht in Europees verband	89
5. Wonen in Nederland en werken in Duitsland	95	
5.1	Inleiding	95
5.2	Dubbelbelastingverdrag Nederland – Duitsland	95

5.3	De Europese Verordening voor Sociale Zekerheid (EG Vo. 883/2004)	98
5.4	Overige aspecten	99
6. Sociale Zekerheid		103
<hr/>		
6.1	Inleiding	103
6.2	Een Europese wetgeving	103
6.3	Wat betekent een verhuizing voor de sociale zekerheid?	106
6.4	Overzicht van de Nederlandse sociale zekerheid	106
6.5	Verschillen tussen het Nederlandse en Duitse sociale stelsels	107
6.6	Welke sociale zekerheid is van toepassing bij werken in Nederland?	108
6.7	De gevolgen van emigratie naar Duitsland met betrekking tot de werknemersverzekeringen	112
6.8	Waar is men verzekerd voor de Sociale Zekerheid?	119
6.9	Gevolgen bij wonen in Duitsland met betrekking tot de volksverzekeringen (AOW/Anw) en aanvullende pensioenen	124
6.10	Wonen én werken in Duitsland	141
7. Fiscaliteit		147
<hr/>		
7.1	Inleiding	147
7.2	Nederlandse wetgeving	147
7.3	Duitse wetgeving	158
7.4	Het verdrag ter voorkoming van dubbele belasting	164
7.5	Berekeningen	169
Bijlagen		
<hr/>		
1.	Belastingverdrag Nederland – Duitsland 2012 – Relevante Bepalingen (inwerking getreden 2016)	181
2.	Belastingverdrag Nederland – Duitsland 1956 – Relevante Bepalingen (tekst 2007, inclusief protocol)	187
3.	Schema aftrekposten en heffingskortingen 2018 voor buitenlands belastingplichtigen	193
4.	Einkommensteuererklärung: formulieren	201
5.	Belangrijkste artikelen van EGVO 883/2004	203
6.	ARREST VAN HET HOF (Achtste kamer)	213
7.	ARREST VAN HET HOF (Derde kamer)	221
8.	Adressenlijst & websites	231
Samenvatting		239
<hr/>		
Bedankwoord		241
<hr/>		
Auteurs		243
<hr/>		